

ПРОЕКТ
«ОВЛАСТЯВАНЕ НА ПОЛАГАЩИТЕ
ДЪЛГОСРОЧНА ГРИЖА В СЕМЕЙСТВОТО
(С ГРИЖА ЗА ГРИЖА)»

Татяна Кметова, ЦИПЖ

Обща информация

Проектът се осъществява с финансовата подкрепа на [Програмата за подкрепа на неправителствени организации в България](#) по Финансовия механизъм на Европейското икономическо пространство 2009 - 2014 година и е в тематичната област «Социално включване и овластяване на уязвими групи» като цели:

- да окаже подкрепа и разпространени механизми за самопомощ и солидарност;
- да повиши взаимодействието между уязвими групи с гражданските организации, които са активни в съответната област.

Обща информация

Проектът се осъществява в рамките на 12 месеца от 01 ноември 2014 г. до 31 октомври 2015 г. в три общини – Столична община, Община Велико Търново и Община Карлово от 3 партньорски организации:

Фондация “Център за изследвания и политики за жените”, гр. София – координатор на проекта

Сдружение “Възможности”, гр. Велико Търново

СНЦ “Младежки и граждански инициативи в Розовата долина”, гр. Карлово

Целеви групи

- хора, които предоставят неформална дългосрочна грижа в семейството за възрастни хора и за възрастни с увреждания;
- местните власти и институции и местната общност;
- НПО;
- национални власти;

Дългосрочна грижа

2014 г. - “Националната стратегия за дългосрочна грижа”

В законодателството не съществува отделна дефиниция на:

- ✓ дългосрочната грижа
- ✓ услугите за предоставяне на дългосрочна грижа
- ✓ официална класификация на лицата, които имат право на тях.

Стратегията предвижда изготвянето на целеви мерки за работа с хората, които предоставят дългосрочна грижа в семейството.

Членовете на семейството са най-големият доставчик на услуги във вид на грижи за възрастните, хората с влошено здраве, с физически увреждания и с хронични заболявания от всички възрасти, като спестяват на правителствата в целия ЕС милиарди евро всяка година.

Конкретни цели на проекта

- ✓ да даде гласност на проблемите и да активизира гражданското участие на хората, които предоставят неформална ДГ за възрастни хора и хора с увреждания в семейството в три общини - София, Велико Търново и Карлово;
- ✓ да се идентифицират потребностите на обгрижващите;
- ✓ да се разработи практика за организирането на обгрижващите в групи за самопомощ, като предостави инструменти за солидарност и справяне и развие застъпничество;
- ✓ да се формулират предложения към местните власти и местната общност за решаването на проблемите им.

Защо Група за самопомощ

Помага на хората:

- ✓ да научат повече за себе си;
- ✓ да взаимодействат помежду си - споделят чувства, окуражават се взаимно и си оказват взаимна подкрепа;
- ✓ да идентифицират и споделят проблеми и грижи;
- ✓ да се научат да се справят с тях като се учат от опита на другите;
- ✓ да придобият практически умения;
- ✓ да получат практическа информация;
- ✓ да развият желание за застъпничество.

Деятности по проекта

Деятност 1: Обучение за фасилитатори на групите за самопомощ по метода “Диалог”;

Деятност 2: Самооценка на потребностите на хората, които полагат неформална дългосрочна грижа в семейството

Деятност 3: Провеждане на по три сесии за самопомощ в трите града

Деятност 4: Провеждане на информационни събития

Дейност 1

Обучение на фасилитатори/водители за групите за самопомощ

- придобиване на компетенции за фасилитиране на групова сесия по принципа "учене чрез правене";
- запознаване с теоретични и практически аспекти, развитие на умения за общуване и развитие на процесите на промяна според принципите на метода Диалог; представяне на наръчник по метода;
- запознаване с техники за преодоляване на сривове и стреса

В резултат на проекта са обучени 7 фасилитатори.

Дейност 1

Дейност 2

Самооценка на потребностите

- сесия за самооценка на потребностите се проведе и в трите общини през месец февруари 2015 г. по предварително изготвен въпросник;
- на сесиите се представиха:
 - целите и дейностите по проекта;
 - добри практики от ЕС и държавите донори на Програмата в подкрепа на предоставящите дългосрочна грижа.

В резултат на проекта са попълнени и обработени 54 въпросника за самооценка.

Дейност 3

Сесии за самопомощ

- първа сесия – април 2015 г.:
 - осъзнаване на тяхната роля
 - преодоляване на негативните чувства
- втора сесия – май 2015 г.:
 - справяне с проблемите
 - повишаване на самочувствието
- трета сесия – юни 2015 г.:
 - работа с професионалистите
 - предложения за подобряване на услугите
 - **в допълнение: представяне и обсъждане на проекта за Закон за физическите лица и мерките за подкрепа.**

В резултат на проекта в общо 9 сесии са участвали над 100 лица, предоставящи грижа, лични асистенти, социални работници и др.

Групови сесии

➤ Предложенията и препоръките на гражданите, които участваха в проекта, бяха събрани по време на 3 срещи за самооценка на потребностите на полагащите грижи и 9 групи за самопомощ, проведени в градовете София, Карлово и Велико Търново.

Дейност 3

Дейност 4

Информиране и публичност

- интернет страница – www.cwsp.bg
- информационна брошюра
- информационни събития в трите общини за местната общност и местната власт с цел представяне на резултатите от проекта и направените предложения: септември-октомври 2015 г. (21 септември – Световен ден за борба с болестта на Алцхаймер; 1 октомври международен ден на възрастните хора)

Какво беше споделено ?

- Безсилие
- Депресия
- Изтощение
- Обезличаване
- Неблагодарност от околните
- Разочарование от роднини
- Самота – всичко остава в семейството
- Вина и съмнения дали обгрижващият се справят добре
- Съзвисимост между обгрижван и обгрижващ
- Домашно насилие
- Много хора не споделят, че гледат въ
- **Липса от обществено признание**

Какво беше споделено ?

- Изправяне срещу страховете
- Издръжливост
- Непримирение със ситуацията
- Стратегии за оцеляване и самосъхранение
- Осъзнаване, че обгрижващите не бива да пренебрегват себе си
- Обгрижващите могат да извадят позитивното от трудни ситуации като споделят и говорят за тях.
- Човек не трябва да се отказва да търси баланс между грижите за себе си и за другите.
- Как в дългосрочната грижа да се включат доброволци?
- **Нужда от съвет от професионалисти:**
 - какво се случва с възрастния човек
 - помощ от психолози
- Групите за самопомощ помагат и подкрепят, но трябва да са териториални.
- “Когато държавата се намесва в личния живот на семействата, трябва да поеме част от разходите”.

Какво беше споделено ?

- По отношение на вида помощ, от която имат нужда, полагащите грижи :
- необходимост от финансова подкрепа;
 - от информация от различен характер;
 - от психологическа подкрепа;
 - от услуги, които да заместват обгрижващия в дома или извън него - за развитие на повече социални услуги, особено за почасово гледане на възрастни хора, дневни центрове или почасова помощ от Социални грижи.;
 - от обучение.

За работодателите

- Работодателите трябва да се запознават с този проблем и да го имат предвид, за да помислят за варианти за гъвкаво или непълно работно време, дистанционна работа. Би могло да се помисли за стимулиране на работодателите, които прилагат такива политики чрез законодателството.
- Там, където това е възможно, да се организират центрове за временна (почасова) грижа в рамките на деня, според нуждите на обгрижвания.
- По-дълъг платен годишен отпуск за хора, полагащи грижи за зависими членове на семействата.
- Развитие на програми за плавно завръщане на работното място с обучение след полагане на дългосрочни грижи.
- Разработване на програми за квалификация и признаване на уменията на полагащите грижи, издаване на лиценз за професия.

За общината

- Процедурите за вземане на медицински помощни средства са много тромави и често затрудняват ползвателите.
- Общинските жилища, които се предоставят на нуждаещите, не винаги са съобразени с нуждата от лесно и бързо придвижване.
- Затруднен е достъпът на трудно подвижни и възрастни хора в градски условия - тесни асансьори, липса на рампи. На практика дори и за частично подвижните хора, самостоятелното им обслужване остава затруднено.
- Необходими са мерки за улесняване на паркирането около жилищата на хора, за които се полагат грижи.
- Изключително ниско ниво на доверие към някои от предоставяните социални грижи.
- Липса на информираност как държавата и общината ги контролира, което би подпомогнало избора им при нужда.

За общината

- Бяха споделени много случаи в страната на възрастни хора, които полагат грижи за свои порастнали деца с увреждания. Те биха били много по-облекчени ако имат по-широк достъп до защитени жилища.
- **Как общините и държавата ще се справят с хората с увреждания, чиито роднини ще починат и те ще останат сами?**
- Самотните хора, чиито роднини са извън страната или са починали се увеличават.

Личен асистент

- Програмите за личен асистент е с много ограничени възможности.
- Изразяването на желанието и личния избор на лицата с увреждания, които се нуждаят от личен асистент, в някои случаи е много трудно или невъзможно.
- Социалните работници, които извършват оценката на нуждите на хората с увреждания не се запознати с медицинската диагноза на нуждаещите се от личен асистент, което затруднява оценката на потребностите им.

Правни

- Споделено бе опасение, че няма кой да гарантира, спазването на правата както на обгрижвани, така и на обгрижващи в сложните лабиринти на различни процедури и условия за предоставяне на услуги. Много предложения за опростяването им в случаите на трудна подвижност, умствени увреждания, деменция.
- Много от полагащите грижи заявиха нужда от правна помощ за справяне с всички процедури, които имат отношение към облекчаване на грижите.
- Процедурите за ТЕЛК е много тромава, понякога нуждаещите се не могат да преминат през нея, особено в случаите, в които са трудно подвижни и/ или лицата нямат близки.
- Развитие на уредба и местни услуги за гледане в дома срещу предоставяне на имот, в случаите, в които възрастните хора нямат роднини и близки.

БЛАГОДАРЯ ЗА ВНИМАНИЕТО!